

**გადაწყვეტილება
საქართველოს სახელით**

26.03.2019 წელი
ქუთაისი

ქ.

**ქუთაისის საქალაქო სასამართლო
მოსამართლე - მ----- ჩუბინიძე
სხდომის მდივანი - გიორგი ესაძე**

მოსარჩელები - დ----- ბ-----ელიანი, მ----- ძ-----ა, პ-----ა წ-----ავა, ა----- ბ-----ე და ა----- გ-----

წარმომადგენელი - ჯაბა გ-----იანი

მოპასუხე - ა(ა)იპ „ფ-----ალი“

წარმომადგენელი - ლაშა ზ-----ი, ნიკოლოზ გ-----ძე

დავის საგანი - გარიგების ბათილად ცნობა; აქციების დაბრუნება; დივიდენდის სახით მიუღებელი თანხის დაკისრება.

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა;

1.1. ბათილად იქნეს ცნობილი 2012 წლის 22 მარტის გარიგება, რომლითაც დ----- ბ-----ელიანმა მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“ საკუთრებაში გადასცა 191,158 აქცია;
- ბათილად იქნეს ცნობილი 2012 წლის 22 მარტის გარიგება, რომლითაც მ----- ძ-----ამ მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“ საკუთრებაში გადასცა 320,469 აქცია;
- ბათილად იქნეს ცნობილი 2012 წლის 22 მარტის გარიგება, რომლითაც პ-----ა წ-----ავამ მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“ საკუთრებაში გადასცა 95,520 აქცია;
- ბათილად იქნეს ცნობილი 2012 წლის 22 მარტის გარიგება, რომლითაც ა----- გ-----მ მოპასუხეს საკუთრებაში გადასცა 120,371 აქცია;
- ბათილად იქნეს ცნობილი 2012 წლის 02 მაისის გარიგება, რომლითაც ა----- ბ-----ემ მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“ საკუთრებაში გადასცა 451,165 აქცია;

1.2. გარიგების ბათილობიდან გამომდინარე, მოსარჩელებს; დ----- ბ-----ელიანს, მ----- ძ-----ას, პ-----ა წ-----ავას, ა----- ბ-----ეს და ა----- გ-----ს საკუთრებაში გადაეცეს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალის“ საკუთრებაში არსებული მისო „კრისტალის“

აქციები -დ----- ბ-----ელიანს - 191,158 აქცია; მ----- ძ-----ას - 320,469 აქცია; პ-----ა წ-----ავას - 95,520 აქცია; ა----- გ-----ს - 120, 371 აქცია და ა----- ბ-----ეს- 451,165 აქცია.

1.3. დაეკისროს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“, მოსარჩელე დ----- ბ-----ელიანის სასარგებლოდ, ამ უკანასკნელის მიერ 2012 წელს გადაცემული დივიდენდის ოდენობის 15,321.00 ლარის გადახდა.

- დაეკისროს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“, მოსარჩელე მ----- ძ-----ას სასარგებლოდ, ამ უკანასკნელის მიერ 2012 წელს გადაცემული დივიდენდის ოდენობის 20,018.00 ლარის გადახდა.

- დაეკისროს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“, მოსარჩელე პ-----ა წ-----ავას სასარგებლოდ ამ უკანასკნელის მიერ მიერ 2012 წელს გადაცემული დივიდენდის ოდენობის 7.607.00 ლარის გადახდა.

- დაეკისროს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“, მოსარჩელე ა----- გ-----ს სასარგებლოდ ამ უკანასკნელის მიერ მიერ 2012 წელს გადაცემული დივიდენდის ოდენობის 10,484.00 ლარის გადახდა .

- დაეკისროს მოპასუხე ა(ა)იპ „ფ-----ალს“, მოსარჩელე ა----- ბ-----ის სასარგებლოდ ამ უკანასკნელის მიერ მიერ 2012 წელს გადაცემული დივიდენდის და აქციათა ნაწილის გასხვისების შედეგად მიღებული ოდენობის - 96,058.00 ლარის გადახდა.

დავის არსი

- მოსარჩელეთა განმარტებით, ფ-----ალის მოღვაწეობა საქართველოში დაიწყო 1990 წლის 30 ოქტომბერს, როდესაც აფხაზეთიდან დევნილმა ფიზიკურმა პირებმა, მათ შორის მოთხოვნის უფლების მქონე აქციონერებმა (შემდგომში მოსარჩელები), დააფუძნეს „საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი აფხაზეთი“ (შემდგომში „ფონდი აფხაზეთი“). 2004 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილების საფუძველზე განხორციელდა ფონდი აფხაზეთის რეორგანიზაცია და მას გამოეყო არასამოწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი „ფ-----ალი“.

2006 წლის 18 ივლისს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის (შემდგომში „მისო კანონი“) მიღების შემდეგ, ორგანიზაციის დღის წესრიგში დადგა კანონმდებლობით გათვალისწინებული რეორგანიზაციის და სამართლებრივი ფორმის ცვლილების საკითხი. 2007 წლის 21 აგვისტოს ფ-----ალის გადაწყვეტილებით, „მისო კანონის“ მოთხოვნების შესაბამისად, ფონდმა დააფუძნა სააქციო საზოგადოება, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“.

2007 წლის 12 სექტემბერს, ფ-----ალის გამგეობის გადაწყვეტილებით, ფ-----ალის 1,238,788 აქცია მისო კრისტალში უსასყიდლოდ გადაეცადა შემდეგ პირებს: ა----- ბ-----ეს - 505,270 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 33.005%; მ----- ძ-----ას - 319,269 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 20.855%; დ----- ბ-----ელიანს 189,958 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 12.408 %; ა----- გ-----ს - 129,971 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 8.490%; პ-----ა წ-----ავას-94, 320 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 6.161 %.

2012 წელს საქართველოს მთავარი პროკურატურის ანტიკორუფციული სამსახურის მიერ აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე (სს კოდექსის 220-ე მუხლი; 186-ე მუხლი) ხუთი აქციონერის - დ----- ბ-----ელიანის, მ----- ძ-----ას, პ-----ა წ-----ავას, ა----- ბ----- ის და ა----- გ-----ს წინააღმდეგ. სისხლის სამართლის საქმის არსი მდგომარეობდა 2007 წელს აქციათა გადაცემით, გამგეობის წევრების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შედეგად ფ-----ალისთვის მიყენებული ზიანის ფაქტში.

სისხლის სამართლის საქმე დასრულდა 2012 წლის მარტში ბრალის აღიარების თაობაზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმებით, რასაც წინ უსწრებდა აქციონერების მიერ ფ-----ალისთვის აქციების დაბრუნება თითქოსდა მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მიზნით. აქციების დაბრუნებიდან რამდენიმე თვეში, კერძოდ 2012 წლის 26 დეკემბერს, მოსარჩელებმა წერილობითი პრეტენზიით მიმართეს მოპასუხეს და დააფიქსირეს აქციათა დაბრუნების იძულებითი განხორციელება და გარიგებათა მართლსაწინააღმდეგო ხასიათზე მოთხოვნა, რის საფუძველზეც ფ-----ალის მიერ მოხდა აქციათა ღირებულების ფიზიკურ პირთა მიმართ დავალიანებად აღიარება. 2016 წლის 11 მაისს, მოსარჩელებმა წერილით მიმართეს მოპასუხეს და აცნობეს სამოქალაქო დავის დაწყების თაობაზე აქციათა და გადაცემული დივიდენდების ოდენობის დაბრუნების მიზნით.

მოსარჩელების განმარტებით, მათზე, როგორც მეწარმეებზე სახელმწიფოს მხრიდან განხორციელდა ზეწოლა ინვესტიციების უკანონო დასაკუთრების მიზნით, მაგრამ კინაიდან მათ მოახდინეს ფაქტის შესახებ სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ინფორმირება, იძულებული გახდნენ ცრუ ბრალდებით პასუხისგებაში მიეცათ მოსარჩელები და შემდეგ საპროცესო შეთანხმების ბოროტად გამოყენებით, მოახდინეს მოსარჩელების ბრალდება, დადგა გამამტყუნებელი განაჩენი და მოსარჩელებს იძულებით დაათმობინეს აქციები მოპასუხის სასარგებლოდ.

სასამართლო სხდომაზე მოსარჩელებმა სრულად დაუჭირეს მხარი სარჩელს და განმარტეს, რომ აქციების გადაცემის უფლებას მათ ანიჭებდა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონი. სხვა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების მსგავსად, ისინიც განიცდიდნენ ხელისუფლების მხრიდან უსაფუძვლო კონტროლს და ზეწოლას, რის შესახებ აცნობეს სხვადასხვა დონორ ორგანიზაციებს, ხელისუფლებამ უკან დაიხია, მაგრამ პროკურატურის უსაფუძვლო ბრალდებით, მოახდინეს მათი პასუხისგებაში მიცემა, ხოლო საპროცესო შეთანხმების გაფორმებით, ორგანიზაცია მისო „კრისტალი“ იხსნეს სრული გაკოტრებისგან.

მ----- ძ-----ას განმარტებით, პროკურატურაში გამოკითხვისას სურდათ ელიარებიანა, რომ კლიენტებს სესხის პროცენტის გარდა ახდევინებდნენ დამატებით თანხებს.

დ---- ბ----ელიანის განმარტებით, პროკურატურაში გამოკითხვისას იგრძნო ზეწოლა, შეაშინეს, რომ ა----- ბ-----ის და ა---- გამახარის დაკავების შემდეგ მათაც დაკავებდნენ. თუ ეს დაკავებები გაგრძელდებოდა ორგანიზაცია გაკოტრდებოდა და ალიარა არარსებული დანაშაული.

პ----ა წ-----ავას განმარტებით, პროკურატურაში გამოკითხვისას იგრძნო ზეწოლა, შეაშინეს, რომ ა----- ბ-----ის და ა---- გამახარის დაკავების შემდეგ მასაც დაკავებდნენ. თუ ეს დაკავებები გაგრძელდებოდა ორგანიზაცია გაკოტრდებოდა და ალიარა არარსებული დანაშაული. სასამართლოშიც გააფრთხილეს, რომ ზედმეტი არ ეთქვა.

2. მოპასუხის პოზიცია.

2.1. მოპასუხემ - ა(ა)იპ „ფ-----ალი“, წარმოდგენილი შესაგებელით სარჩელი არ ცნო და განმარტა, რომ სს „მისო კრისტალი“-ს საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრა 1.530,898,00 ლარით და არა 1.530,398.00 ლარით, როგორც ამას მოსარჩელე მიუთითებს. ამასთან, სადამფუძნებლო გადაწყვეტილების მე-2 პუნქტის ბოლო წინადადებით დგინდება (იხ. სარჩელის დანართი №11), რომ სააქციო საზოგადოების დაარსების მომენტში საწესდებო კაპიტალი შევსებულია სრულად, რაც 2007 წლის 20 აგვისტოს აუდიტორული დასკვნით დასტურდება.

მოპასუხის განმარტებით, გამოძიების პროცესში ეწვმიტანილების მხრიდან ხდებოდა თანამშრომლობა და სს „მისო კრისტალ“-ში არსებული ა(ა)იპ ფონდ კრისტალი“-ს აქციების ტრანსფარენტულობის დასაბუთებლად ბრალდებულმა გამოძიებას წარუდგინეს მათი იურიდიული მრჩეველის სამართლებრივი დასკვნა, რომელიც თითქოს და ასაბუთებდა აქციების ფიზიკური პირებისთვის უსასყიდლოდ გადაცემის მართლზომიერებას. თუმცა აღნიშნული დასკვნა არავითარ შეფასებას არ აკეთებს წილების გადაცემის კანონიერებასთან დაკავშირებით.

გარდა ამისა, მოსარჩელის მითითებას, მათ მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტში აქციების ნასყიდობის ტრანზაქციიდან წარმოშობილი გადასახადების გადახდის შესახებ, არავითარი მნიშვნელობა არ აქვს წინამდებარე სამოქალაქო საქმის ფარგლებში აქციების გადაცემის მართლზომიერების ფაქტის დადასტურების მიზნებისთვის.

მოსარჩელე მიუთითებს, რომ გამოძიებას მათ წარუდგინეს ინფორმაცია/დოკუმენტაცია, რომელსაც წესით უნდა დაერწმუნებინა საგამოძიებო ორგანო მათ წინააღმდეგ ინიცირებული სისხლის სამართლის საქმის უსაფუძვლობაში, თუმცა აღნიშნულ დასკვნაში არათუ დასაბუთებულად არის ახსნილი, არამედ ნახსენებიც არ არის აქციების გადაცემის მართლზომიერება. ამდენად, მოსარჩელეების განცხადებები არის შეცდომაში შემყვანი, არსებითად მცდარი და მოპასუხის აზრით, სამართალდამცავი ორგანოების მიერ სწორად იქნა

შეფასებული ბრალდებული პირების მიერ წარდგენილი ინფორმაცია, დოკუმენტაცია, რომელიც არ ადასტურებს აქციების გადაცემის მართლზომიერებას და ვერ გამოდგება მოსარჩელების პოზიციის გასამყარებლად.

ნებისმიერ შემთხვევაში გამორიცხულია გამოძიების მხრიდან რაიმე იძულების ფაქტი, ვინაიდან გამოძიებას ჰქონდა რეა---რი და ობიექტური საფუძველი სისხლის სამართლის საქმის წარმოებისთვის და გონივრულ ეჭვს მიღმა აღნიშნული პირების ბრალის დადასტურებისთვის.

უსაფუძვლოა მოსარჩელების მტკიცება, თითქოს სახელმწიფოს მიზანი გამოძიების რომელიმე ეტაპზე ყოფილიყოს მოსარჩელებისთვის წილების წართმევა. სისხლის სამართლის მასალების გაცნობის შედეგად ცხადია, რომ ერთადერთი ინტერესი რაც სახელმწიფოს აღნიშნულ საქმესთან დაკავშირებით შეიძლებოდა ჰქონოდა იყო მართლმსაჯულების ინტერესი. საქმეზე დამდგარი შედეგის გათვალისწინებით აქციები დაუბრუნდა კანონიერ მესაკუთრეს ა(ა)იპ „ფონდ კრისტალ“-ს, ხოლო ერთადერთი თანხა რაც სახელმწიფო ხაზინის სასარგებლოდ მოსარჩელების მხრიდან გადახდილ იქნა არის 4 მოსარჩელის მხრიდან 2 000- 2000 ლარის ოდენობით, ხოლო ა----- ბ-----ის შემთხვევაში 10 000 ლარის ოდენობით დამატებითი სასაჯულის სახით განსაზღვრული ჯარიმა.

მოპასუხის განმარტებით, მოსარჩელების მიერ ვერ იქნა დადასტურებული სისხლის სამართლის საქმეზე იძულების ან რაიმე ზემოქმედების ფაქტი. მათი პოზიცია შემოიფარგლება მხოლოდ ზოგადი განცხადებებით იძულების ფაქტთან დაკავშირებით. ხოლო ის გარემოება, რომ ყველა მოსარჩელემ პროკურორს სამ დღიანი პერიოდის განმავლობაში მიმართა საპროცესო ხელშეკრულების გაფორმების თხოვნით, მიუთითებს მხოლოდ მოსარჩელეთა სურვილზე გაეფორმებინათ საპროცესო შეთანხმება.

მოპასუხემ შესაგებელში აღნიშნა სასარჩელო მოთხოვნის ხანდაზმულობაზე, თუმცა მოსამზადებელ სხდომაზე წარმოადგინა განცხადება და განმარტა, რომ სარჩელის ხანდაზმულობაზე მითითებას უარყოფს (ტ.2.ს/ფ.341) და მხოლოდ სასარჩელო მოთხოვნის უსაფუძვლობაზე მიუთითა.

3. ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1. უდავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.1.1. დადგენილია, რომ ფ-----ალის მოღვაწეობა საქართველოში დაიწყო 1990 წლის 30 ოქტომბერს, როდესაც აფხაზეთიდან დევნილმა ფიზიკურმა პირებმა, დააფუძნეს „საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი აფხაზეთი“ (შემდგომში „ფონდი აფხაზეთი“). 2004 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილების საფუძველზე განხორციელდა „ფონდი აფხაზეთის“ რეორგანიზაცია და მას გამოეყო

არასამოწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი „ფ-----ალი“.

მტკიცებულება: „საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი აფხაზეთი“-ს წესდება; ამონაწერი მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრიდან. (ტ.1.ს/ფ. 67-68; 72-84).

3.1.2. დადგენილია, რომ 2006 წლის 18 ივლისს მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის მიღების შემდეგ, 2007 წლის 21 აგვისტოს ფონდი „კრისტალის“ გადაწყვეტილებით, ფონდმა „კრისტალმა“ დააფუძნა სააქციო საზოგადოება, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“.

მტკიცებულება: ამონაწერი მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირების რეესტრიდან. ფონდი „კრისტალი“-ს წესდება (ტ.1.ს/ფ. 69-71;83-101).

3.2. დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები:

3.2.1. მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფონდი „კრისტალი“-ს 2007 წლის 12 სექტემბრის გამგეობის სხდომის N21 ოქმით დადგენილია, რომ მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფონდი „კრისტალი“-ს გამგეობის სხდომას ესწრებოდნენ:

1) ა----- ბ----- ე (გამგეობის თავჯდომარე)

2) ა---- გ----- (გამგეობის წევრი და ფონდი საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთის“ წარმომადგენელი)

სხდომამ განიხილა დღის წესრიგით გათვალისწინებული საკითხი და მიიღო შემდეგი გადაწყვეტილება:

ფონდი „კრისტალი“-ს მიერ დაფუძნებულ სს „კრისტალში“ არსებული ფონდის 1,238,887.00 ცალი აქცია უსასყიდლოდ (აქციებთან დაკავშირებულ ყველა ამჟამინდელ და სამომავლო უფლებასთან ერთად) გადაეცეს შემდეგ ფიზიკურ პირებს;

- ა----- ბ----- ეს, დაბ. 1977 წლის 20 ივლისს, მცხოვრები ქ. თბილისი, კოსტავას გამზ. №72, ბინა 8, საქართველოს მოქალაქე, პირადობის მოწმობის № ე 0205118, პირადი ნომერი 6-----; - 505270 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 33.005%-ს.

- მ----- ძ----- ას, დაბ 1977 წლის 11 თებერვალს, მცხოვრები ქუთაისი, გამარჯვების 3/13, საქართველოს მოქალაქე, პირადობის მოწმობის № ე 0009936, პირადი ნომერი 62006001930; - 319269 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 20.855%-ს;

- დ----- ბ----- ელიანს, დაბ 1968 წლის 3 ოქტომბერს, მცხოვრები ქ. წყალტუბო, რუსთაველის ქ. №9, სანატორიუმი „მეშახტე“ საქართველოს მოქალაქე, პირადობის მოწმობის № თ0452867, პირადი ნომერი 62003006223; - 189958 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 12.408 %-ს;

- ა---- გ----- ს დაბ. 1947 წლის 8 აგვისტოს, მცხოვრები ქ. ქუთაისი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი №30, ბინა 4, საქართველოს მოქალაქე, პირადობის მოწმობის № ე 0081830, პირადი ნომერი 62001017027; - 129971 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 8.490 %-ს;

• 3----ა წ-----ავას დაბ. 1978 წლის 4 მაისს, მცხოვრები ქ. ქუთაისი, ილია ჭავჭავაძის გამზირი №28/24, საქართველოს მოქალაქე, პირადობის მოწმობის № ვ 0452144, პირადი ნომერი 62001004868; - 94320 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 6.161 %-ს;

გამგეობამ დაადგინა-აქციების გადაცემის შედეგად სს „კრისტალში“ ფონდ „კრისტალის საკუთრებაში რჩება 292110 აქცია, რაც შეადგენს სს „კრისტალის“ საწესდებო კაპიტალის 19.081 %-ს

მტკიცებულება: მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფონდ „კრისტალი“-ს 2007 წლის 12 სექტემბრის გამგეობის სხდომის N21 ოქმი (ტ.1.ს/ფ 102-123).

3.2.2. ანტიკორუფციული დეპარტამენტის განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა უფროსი გამომძიებელი ალექსანდრე მგელაძის მოხსენებითი- ბარათით დადგენილია, რომ არსებული ოპერატიული ინფორმაციის თანახმად, 2000 წლის 08 ნოემბერს დაფუძნდა ააიპ ნდობის კავშირი (ს/კ 2-----), რომლის მიერაც 2007 წლის 11 დეკემბერს დაფუძნებული იქნა შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრედიტ სერვისი“ (ს/კ 220410829); 2002 წლის 14 მაისს დაფუძნდა ააიპ ბიზნესის მხარდამჭერი ინიციატივა (ს/კ 212804544), რომლის მიერაც 2007 წლის 03 დეკემბერს დაფუძნდა შპს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „იმერკრედიტი“ (ს/კ 212905481); 2002 წლის 17 მაისს დაფუძნდა ააიპ კავშირი თანადგომა განვითარებისთვის (ს/კ 215118245), რომლის მიერაც 2007 წლის 29 ნოემბერს დაფუძნებული იქნა სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია კავკასუსკრედიტი (ს/კ 220410623); **2004 წლის 26 აპრილს დაფუძნდა ფ-----ალი (ს/კ 249271666), რომლის მიერაც 2007 წლის 23 აგვისტოს დაფუძნდა სს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“ (ს/კ 212896570).**

არსებული ოპერატიული ინფორმაციის თანახმად, ზემოთხსენებული ფონდების ხელმძღვანელი პირების მიერ, წლების განმავლობაში ხორციელდებოდა სახელმწიფოსაგან და უცხოური დონორი ორგანიზაციებიდან გრანტების სახით მიღებული თანხების მართლსაწინააღმდეგოდ დაუფლება პირადი მოხმარების მიზნით, რის შესანიშნავადაც ამ უკანასკნელის მიერ ფონდის სახელით განხორციელებულია სხვადასხვა ეკონომიკური მაქინაციები.

მტკიცებულება: მოხსენებითი ბარათი (ტ.1.ს/ფ 326).

3.2.3. დადგენილია, რომ 2012 წელს 09 მარტს საქართველოს მთავარი პროკურატურის ანტიკორუფციულ დეპარტამენტში აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე ა----- ბ-----ის და ა---- გ-----ს მიმართ, სს კოდექსის 220-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის ნიშნებით. იმავე დღეს ბრალდებულის სახით დაკავებული იქნენ აღნიშნული პირები. სისხლის სამართლის საქმის არსი მდგომარეობდა 2007 წელს აქციათა გადაცემით, გამგეობის წევრების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შედეგად ფ-----ალისთვის მიყენებული ზიანის ფაქტში.

ა----- ბ-----ის ბრალდების შესახებ დადგენილებით - არსებობს დასაბუთებული

ვარაუდი, რომ ა----- ბ-----ემ ჩაიდინა ორგანიზაციაში ხელმძღვანელობითი უფლებამოსილების გამოყენება ამ ორგანიზაციის კანონიერი ინტერესების საწინააღმდეგოდ, თავისთვის და სხვისთვის გამორჩენის მიღების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია (2010 წლის 1 თებერვალამდე მოქმედი რედაქციით).

ა----- ბ-----ის ქმედება გამოიხატა შემდეგში: 2004 წლის 26 აპრილს საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთი“-ს მიერ დაფუძნდა არასამეწარმეო იურიდიული პირი ფონდი „კრისტალი“, რომლის მიზანსაც წარმოადგენდა საქართველოში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა.

ფონდი „კრისტალი“-ს საქმიანობის ძირითად სფეროს წარმოადგენდა მიკრო და მცირე სესხების გაცემა. ფონდის დირექტორი და გამგეობის წევრი იყო ა----- ბ----- ე, ხოლო გამგეობის თავჯდომარე- ა---- გ----- . შემდგომში კი ფონდის გამგეობის თავჯდომარე გახდა ა----- ბ----- ე, ხოლო ა---- გ----- გამგეობის წევრი.

2007 წლის 23 აგვისტოს ფონდი „კრისტალი“-ს მიერ დაფუძნებული იქნა სს მისო „კრისტალი“, რომლის საწესდებო კაპიტალს წარმოადგენდა 1,530,898 ლარი, რაც დაყოფილი იქნა იმავე რაოდენობის ჩვეულებრივ აქციად, რომელთაგან თითოეულის ნომინა-----რი ღირებულება შეადგენდა 1 ლარს. სს მისო „კრისტალი“-ს აქციების 100% ეკუთვნოდა ფონდ „კრისტალს“. ა----- ბ-----ემ და ა---- გ-----მ განიზრახეს სს მისო „კრისტალის“ აქციების ნაწილის დანაშაულებრივი გზით ხელში ჩაგდება. მათ, 2007 წლის 12 სექტემბერს ჩაატარეს ფონდი „კრისტალის“ გამგეობის სხდომა, რომელსაც ესწრებოდნენ მხოლოდ ა----- ბ----- ე, როგორც ფონდის გამგეობის თავჯდომარე და ა---- გ-----, როგორც ფონდის გამგეობის წევრი და ფონდი საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთი“-ს წარმომადგენელი.

ზემოთხსენებულმა პირებმა, ფონდი „კრისტალის“ კანონიერი ინტერესების საწინააღმდეგოდ და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 36-ე მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით მიიღეს გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც ა----- ბ----- ე-ს უსასყიდლოდ გადაეცა 505, 270 აქცია, ა---- გ----- ს - 129, 971 აქცია, მ----- ძ----- ას (სს „კრისტალის“ დირექტორი)-319, 269 აქცია, დ----- ბ----- ელიანს (სს „კრისტალის ბუღალტერი) -189, 958 აქცია, პ----- ა წ----- ავას (ფონდი „კრისტალი“-ს გამგეობის წევრი) – 94, 320 აქცია, ხოლო ფონდ „კრისტალს“ დარჩა 292, 110 აქცია, რამაც ფონდ „კრისტალისთვის“ მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.

ანალოგიური შინაარსისაა ა---- გ----- ს მიმართ დადგენილება პირის ბრალდების შესახებ;

მტკიცებულება: დადგენილება პირის ბრალდების შესახებ; დაკავების ოქმი (ტ.1.ს/ფ. 129-136; 272-313).

3.2.4. დადგენილია, რომ 2012 წელს 13 მარტს სს კოდექსის 220-ე მუხლით

გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის ნიშნებით საქართველოს მთავარი პროკურატურის ანტიკორუფციულ დეპარტამენტში აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე პ----ა წ-----ავას მიმართ, ხოლო იმავე დღეს სს კოდექსის 186.2,დ მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის ნიშნებით საქართველოს მთავარი პროკურატურის ანტიკორუფციულ დეპარტამენტში აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე დ----- ბ-----ელიანის და მ----- ძ-----ას მიმართ. სისხლის სამართლის საქმის არსი მდგომარეობდა 2007 წელს აქციათა გადაცემით, გამგეობის წევრების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შედეგად ფ----- ალისთვის მიყენებული ზიანის ფაქტში, ხოლო დ----- ბ-----ელიანის და მ----- ძ-----ას მიმართ სისხლის სამართლის საქმის არსი მდგომარეობდა დანაშაულებრივი გზით შეძენილი ქონებით სარგებლობის ფაქტში.

2012 წლის 19 მარტის დადგენილებით, საქმეში დაზარალებულად ცნობილი იქნა ააიპ ფონდი „კრისტალი“ (ტ.მე-2, ს/ფ 86-87).

პ----ა წ-----ავამ აჩვენა, რომ 1998 წელს დაფუძნდა ფონდი საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთი“, რომლის საქმიანობის სფეროსაც წარმოადგენდა საქართველოში მცირე ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა. 1998 წლიდან 2004 წლამდე ფონდმა სხვადასხვა უცხოური დონორი ორგანიზაციებიდან გრანტის სახით მიიღო სულ 352 000 აშშ დოლარი. ხსენებულ ორგანიზაციაში წ----- ავა დაფუძნების დღიდან იყო გამგეობის წევრი. 2004 წელს ფონდმა „აფხაზეთმა“ დააფუძნა ფონდი „კრისტალი“, რომელსაც გადასცა სრული საკრედიტო „პორტველი“. ფ----- ალის მართველობის ორგანო იყო გამგეობა, რომელიც შედგებოდა სამი წევრისგან, აქედან გამგეობის თავჯდომარე იყო ა----- ბ-----ე ხოლო წ----- ავა და ა----- გამახაია იყვნენ გამგეობის წევრები. ფონდის ძირითადი საქმიანობის სფერო იყო მიკრო და მცირე კრედიტების გაცემა. 2006 წელს მიღებული იქნა კანონი მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ, რომლის თანახმად მიკროსაფინანსო საქმიანობის უფლება გააჩნია მხოლოდ შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებასა და სააქციო საზოგადოების ფორმით დაფუძნებულ ორგანიზაციებს. შესაბამისად მიღებული იქნა გადაწყვეტილება 2007 წლის 23 აგვისტოს ფონდი „კრისტალის“ -ს მიერ დაფუძნებული იქნას ს/ს მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“, რომელსაც გადაეცა ფ----- ალის საკრედიტო „პორტველი“. დაფუძნების დღისთვის მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალს წარმოადგენდა 1 530 898 ლარი. მისო კრისტალის მიერ გამოშვებული იქნა იმავე რაოდენობის აქცია, რაც იყო მისი საწესდებო კაპიტალი და ერთეული აქციის ნომინა-----რი ღირებულება იყო ერთი ლარი.

მისო „კრისტალი“-ს შექმნის შემდეგ ა----- ბ-----ის ორგანიზებით, დაიწყო მსჯელობა ფონდის კუთვნილი სს „კრისტალის“ აქციების მათ სახელზე უსასყიდლოდ გადმოფორმების შესახებ, მაგრამ აღნიშნულის განხორციელება შეუძლებელი იყო მოქმედი კანონმდებლობიდან გამომდინარე. მიუხედავად აღნიშნულისა, ა----- ბ-----ის მიერ მუშავდებოდა სხვადასხვა გეგმა, თუ როგორ

იყო შესაძლებელი აქციები გადმოფორმებულიყო მათ სახელზე უსასყიდლოდ. 2007 წლის ივლისის თვეში მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ კანონში შევიდა ცვლილება, რომლის თანახმად ფონდს უფლება მიეცა გაესხვისებინა მისი აქციები, თუმცა უსასყიდლოდ გასხვისება მათ გათვითცნობიერებული ჰქონდათ რომ იყო უკანონო, რადგან აღნიშნული იქნებოდა ფონდი „კრისტალის“ კანონიერი ინტერესების საწინააღმდეგო. 2007 წლის სექტემბრის დასაწყისში წ-----ავამ ა----- ბ-----ემ და ა---- გ-----მ ითათბირეს, რომ მომხდარიყო მისო „კრისტალის“ აქციების, რაც ეკუთნოდა ფონდ „კრისტალს“ მათ სახელზე უსასყიდლოდ გადაცემა, აღნიშნული განხორციელდებოდა შემდეგნაირად, ისინი როგორც ფონდის გამგეობის წევრები მიიღებდნენ გადაწყვეტილებას აქციების უსასყიდლოდ მათთვისვე გადაცემის შესახებ. მიუხედავად აღნიშნულისა, მან გაათვითცნობიერა რომ ეს იყო უკანონო და აღნიშნული გადაწყვეტილების ხელმოწერაზე განაცხადა უარი, რის შემდეგაც შემუშავდა მექანიზმი, რომლის თანახმად გადაწყვეტილებას მიიღებდნენ ა----- ბ-----ე და ა---- გ-----, მაგრამ მათ ექნებოდათ წ-----ავას წერილობითი თანხმობა, რაც არ დაფიქსირებოდა გამგეობის სხდომის ოქმში. მართლაც 2007 წლის 12 სექტემბერს ჩატარდა ფონდი „კრისტალის“ გამგეობის სხდომა, რომელსაც წ-----ავა არ ესწრებოდა, სადაც მიღებული იქნა გადაწყვეტილება, მათ მიერვე წინასწარ შემუშავებული გეგმის თანახმად აქციების უსასყიდლოდ მათზევე გასხვისებასთან დაკავშირებით. მიღებული გადაწყვეტილების თანახმად ა----- ბ-----ეს გადაეცა - 505 270 აქცია: მ----- ძ-----ს, რომელიც იყო ფონდი „კრისტალის“ აღმასრულებელი დირექტორი - 319 269 აქცია; დ----- ბ-----ელიანს, რომელიც იყო ფონდი „კრისტალის“ ფინანსური მენეჯერი - 189 958 აქცია; ა---- გ-----ს გადაეცა - 129 971 აქცია და მას გადაეცა- 94 320 აქცია.

მტკიცებულება: დადგენილება პირის ბრალდების შესახებ; პ.წ-----ავას ჩვენება (ტ.1.ს/ფ.137-149).

3.2.5. დადგენილია, რომ ა----- ბ-----ემ 2012 წლის 22 მარტს განცხადებით მიმართა საქართველოს მთავარ პროკურატურას მის მიმართ წარმოებული სისხლის სამართლის საქმის შესახებ, დანაშაული გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 220 მუხლით.

წარდგენილ ბრალდებაში თავი მთლიანად ცნო დამნაშავედ და განმარტა, რომ აქვს სურვილი, ფონდ „კრისტალს“ აუნაზღაუროს მის მიერ მიყენებული ზიანი აქციების დაბრუნების გზით, რაც შეეხება აქციების მის საკუთრებაში ფლობას, მიღებულ დივიდენდს და გასხვისებული აქციების ფასს, ასევე აუნაზღაურებს ფონდ „კრისტალს“ ერთი წლის განმავლობაში. ადვოკატის მეშვეობით გაცნობილია საპროცესო შეთანხმების არსს და ყოველგვარი იძულების დაშინების ან სხვა რაიმე უკანონო ქმედების გარეშე, ნებით, გამოხატა სურვილი საპროცესო შეთანხმება გააფორმოს პროკურორთან.

მოითხოვა სასაჯელის სახით ჯარიმის შეფარდება.

2012 წლის 23 მარტს ანალოგიური შინაარსის განცხადებით მიმართა საქართველოს მთავარ პროკურატურას ა---- გ-----მ, ხოლო 2012 წლის 21 მარტს - პ-----ა წ-----ავამ, მ----- ძ-----ამ და დ----- ბ-----ელიანმა.

მტკიცებულება: მოსარჩელეთა განცხადება(ტ.1.ს/ფ. 352-356).

3.2.6. დადგენილია, რომ 2012 წლის 24 მარტს, ბრალზე საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე, საქმის არსებითი განხილვის გარეშე ა---- გამახარას მიმართ გამოტანილი იქნა გამამტყუნებელი განაჩენი, ხოლო საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე ფონდი „კრისტალს“ დაუბრუნა 129971 აქცია;

ასევე დადგენილია, რომ 2012 წლის 22 მარტს, ბრალზე საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე, საქმის არსებითი განხილვის გარეშე, მ----- მ-----ას, პ-----ა წ-----ავას და დ----- ბ-----ელიანის მიმართ მიმართ გამოტანილი იქნა გამამტყუნებელი განაჩენი, ხოლო საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე ფონდი „კრისტალს“ სრულად დაუბრუნეს მათზე გადაცემული აქციები.

ასევე დადგენილია, რომ 2012 წლის 02 მაისს, ბრალზე საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე, საქმის არსებითი განხილვის გარეშე ა----- ბ-----ის მიმართ გამოტანილი იქნა გამამტყუნებელი განაჩენი, ხოლო საპროცესო შეთანხმების საფუძველზე ფონდი „კრისტალს“ დაუბრუნა 451165.00 აქცია;

მტკიცებულება: განაჩენი;სს „კავკასიურესტრი“-ს გადასაცემი განკარგულება (ტ.1.ს/ფ 357-375). საპროცესო შეთანხმების დადების ოქმები (ტ.2.ს/ფ 88-95).

3.2.7. მოსარჩელის ინიციატივით მოწმედ დაკითხულმა ნიკოლოზ ლოლაძემ განმარტა, რომ არის სს „კრისტალი“-ს სამეთვალყურეო საბჭოს უფროსის მოადგილე. ხელისუფლება აიძულებდა იძულებით შენატანებს. ბიზნესს ავიწროვებდნენ „წველიდნენ“. განადგურდა „კონსტანტა“, მაგრამ „კრისტალი“ არის კარგად ორგანიზებული. 2011 წლიდან ფინანსურმა პოლიციამ დაიწყო გამოძიება, გამოითხოვეს აქციონერების პირადი ინფორმაცია. პროკურატურიდან დაურეკეს ა----- ბ-----ეს და მოითხოვეს 2004 წლის დოკუმენტები, საჯარო რეესტრიდან სესხების შესახებ ინფორმაცია. კორუფცია ვერ დადგინდა, მაგრამ 2007 წლის კომპანიის ტრანსფორმაციის და აქციათა უსასყიდლოდ გადაცემის გამო, ა----- ბ-----ე და ა---- გ----- დააკავეს და ეს იყო ბიზნესზე ზეწოლის გამო.

მტკიცებულება: მოწმე ნიკოლოზ ლოლაძის ახსნა-განმარტება.

3.2.8. მოწმედ დაკითხულმა აკაკი კოროშინიძემ განმარტა, რომ იყო მისო „კრისტალი“-ს კრედიტ ოფიცერი ჩხოროწყუში. დაიბარეს პროკურატურაში დაკითხვაზე და ეკითხებოდნენ მისო „კრისტალი“-ს უკანონო საქმიანობის შესახებ, კერძოდ, როგორ ათეთრებდნენ ფულს, პროცენტზე ზევით, დამატებით რამდენს ახდევინებდნენ მომხმარებელს. იძულების გამო თქვა ტყუილი და აჩვენა, რომ მ----- მ-----ას გადასცა 5000 ლარი. სასამართლო სხდომაზე ამბობს სიმართლეს.

მტკიცებულება: მოწმე აკაკი კოროშინიძემ ახსნა-განმარტება.

3.2.9. მოწმედ დაკითხულმა ჯემალი ბიგვაძამ განმარტა, რომ იყო მისო „კრისტალი“-ს მომხმარებელი. 2012 წლის გაზაფხულზე დაიბარეს პროკურატურაში ქუთაისში, ჰკითხეს, ა----- ბ-----ეს როდის და რამდენი მისცა ქრთამი. უპასუხა, რომ ასეთ ფაქტს ადგილი არ ქონია და არც ზეწოლა განუცდია.

მტკიცებულება: მოწმე ჯემალი ბიგვაძას ახსნა-განმარტება.

3.2.10. მოწმედ დაკითხულმა გივი შარაშენიძემ განმარტა, რომ არის საკრედიტო რისკების უფროსი. 2012 წელს მიაკითხა თანამშრომელმა და უთხრა, რომ დაიბარეს დაკითხვაზე. კითხვები ეხებოდა სესხის აღების პროცედურებს და ოპოთეკას, ყალბი სესხის გაცემას. ითხოვდნენ მათთვის სასარგებლო პასუხის გაცემას. ჩვენება არ იყო ოფიციალური.

მტკიცებულება: მოწმე გივი შარაშენიძის ახსნა-განმარტება.

3.2.11. მოწმედ დაკითხულმა ნინო ჯოხაძემ განმარტა, არის სესხის ოფიცერი. 2012 წლის გაზაფხულზე პოლიციამ წაიყვანა ქალაქის პროკურატურაში. ედავებოდნენ, რომ იღებდა ქრთამს, ჰქონდათ ხელშეკრულების ასლები და არნიშნულის შესახებ ეკითხებოდნენ. შემდეგ დაუსახელეს ვიღაც ქალი, რომელსაც სესხი არ მიუღია და აინტერესებდათ ვის გადაეცა თანხა. დატოვეს ოთახში მარტო, უთხრეს ფარულად მიეტანა მათთვის საბუთები, რასაც შემდეგ ეტყოდნენ, ამ სახის თანამსრომლობაზე განაცხადა უარი.

მტკიცებულება: მოწმე ნინო ჯოხაძის ახსნა-განმარტება.

3.2.12. მოწმედ დაკითხულმა თამარ გიორგობიანმა განმარტა, რომ არის რისკების ექსპერტი. 2012 წლის გაზაფხულზე გაიყვანეს სახლიდან ღამის 12 საათზე და წაიყვანეს პროკურატურაში. მოითხოვეს ინფორმაცია აღმასრულებელი საბჭოს წევრების შესახებ, უთხრეს, რომ იღებდა ქრთამს და უნაწილებდა ხელმძღვანელობას, შემდეგ გადაიყვანეს კახა სვანიძესთან და გელაძესთან. შემდეგ შემოიყვანეს პროვოკატორი ქალი და იმან იყვირა ამან დამლუპაო. შემდეგ გაუშვეს და გააფრთხილეს სამსახურში არაფერი ეთქვა დაკითხვის შესახებ.

3.2.13. მოწმედ დაკითხულმა (სკაიპი. აშშ) ალიმ რემტულამ განმარტა, რომ არის მეწარმე, ბიზნესმენი. იცნობს მოსარჩელებს. 2011 წელს სს „კრისტალში“ მოახდინა ინვესტირება, არის სს „კრისტალის“ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. იცის, რომ მოსარჩელებს ედავებოდნენ აქციების უკანონოდ გადაცემას, რაც არასწორი იყო, რადგან აქციების გადაცემის კანონიერება დადგინა საერთაშორისო იურიდიულმა კომპანიამ.

ა----- ბ-----ის და ა---- გამახარის დაკავების გამო შეხვდა პრემიერ მინისტრ ნიკა გილაურს, ამერიკის ელჩს, იუსტიციის მინისტრის მოადგილეს თინა ბურჯალიანს. დაპირდნენ, რომ გამოიძიებდნენ საქმეს, მაგრამ მაინც უარყოფიტი შედეგი დადგა, რადგან მიჩნია, რომ მოსარჩელებს დანაშაული არ ჩაუდენიათ.

3.2.14. სასამართლო არ იზიარებს მოსარჩელის მიერ საქმის განხილვისას მითითებულ გარემოებებს და განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებები, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნას და შესაგებელს.

მოსარჩელე შესაბამის მტკიცებულებებზე მითითებით აცხადებს, რომ მოპასუხემ

მოსარჩელებზე მესამე პირის მხრიდან მომდინარე იძულების გამო, უსაფუძვლოდ მიიღო აქციები და ითხოვს გარიგების ბათილობის გზით მის დაბრუნებას. მოპასუხე შესაგებელში უარყოფს იძულების ფაქტს და მოსარჩელების მიმართ სისხლის სამართლის წესით დამდგარი განაჩენის სამოქალაქო სამართალწარმოების ფორმით გადასინჯვა დაუშვებლად მიაჩნია. ამასთან მოპასუხის განმარტებით, განაჩენი კანონიერია, რადგან უსასყიდლოდ აქციების გადაცემით ფონდმა განიცადა მნიშვნელოვანი ზიანი.

ამდენად, ფაქტობრივად, სადაო გარემოებებთან დაკავშირებით მხარეები იძლევიან ურთიერთ საწინააღმდეგო განმარტებას. მათი განმარტებები გამორიცხავენ ერთმანეთის არგუმენტებს. სასამართლო ორივე მხარის განმარტებას აფასებს თანაბარი მნიშვნელობის მტკიცებულებად. საბოლოოდ გაიზიარებს მხოლოდ იმ მხარის განმარტებას, ვინც მტკიცებულებებით დაადასტურებს თავის არგუმენტებს. მხარეთა არგუმენტების დამტკიცება დასაშვებია დისპოზიციურობისა და შეჯიბრებითობის საფუძველზე შეკრებილი მტკიცებულებებით.

სადაო საკითხის დადგენისას სასამართლო ხელმძღვანელობს მხარეთა თანასწორობის, შეჯიბრებითობისა და დისპოზიციურობის პრინციპით. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლით სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. დისპოზიციურობის პრინციპის მიხედვით აღიარებულია შეჯიბრებითობის პრინციპით ფაქტების დადგენა. მტკიცების ტვირთი მხარეებს შორის თანაბრადაა გადანაწილებული. მხარეები თავად განსაზღვრავენ, თუ რომელი მტკიცებულებები გამოიყენონ ფაქტობრივი გარემოების დასადასტურებლად. ზოგადად ორივე მხარემ უნდა წარმოადგინოს მტკიცებულებები, რომლითაც უტყუარად დადგინდება სარჩელში და შესაგებელში მითითებული გარემოებების არსებობა. დისპოზიციურობის პრინციპიდან გამომდინარე, ფაქტების მტკიცების ტვირთი მოსარჩელესა და მოპასუხეს შორის განაწილებული უნდა იყოს სამართლიანად. თითოეულ მხარეს უნდა დაეკისროს ისეთი ფაქტის დამტკიცების ვალდებულება, რომლის განხორციელებაც მას შეუძლია. არცერთ მხარეს არ უნდა დაეკისროს ისეთი ფაქტების მტკიცების ტვირთი, რომლის განხორციელებაც მისთვის შეუძლებელია. მტკიცების ტვირთის სწორი გადანაწილება საქმის განხილვის უმთავრესი პრინციპია.

წინამდებარე შემთხვევაში სასამართლოს კვლევის საგანს წარმოადგენს იმის დადგენა, მესამე პირისგან, საქართველოს პროკურატურა, მომდინარე ქმედება შეიძლება თუ არა განხილული იქნეს, როგორც იძულება, რაც შეიძლება საფუძველად დაედოს საპროცესო შეთანხმებით აღიარებული ფაქტის ბათილად ცნობას.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ ფაქტობრივი გარემოებების არსებობა ან არარსებობა უნდა დადასტურდეს კონკრეტული მტკიცებულებებით. მის დამტკიცებაში მხარეები ერთმანეთს ეჯიბრებიან მტკიცებულებებით. ამიტომ მათ მიერ წარმოდგენილი და სასამართლოს მიერ გამოკვლეული მტკიცებულებები, უნდა ქმნიდეს დამაჯერებელ შინაგან რწმენას ამა თუ იმ ფაქტის არსებობის შესახებ. არცერთ მტკიცებულებას არ აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. თითოეული მტკიცებულება ფასდება სასამართლოს მიერ და მას ენიჭება გარკვეული მნიშვნელობა. ფაქტობრივი გარემოების დადასტურებისათვის ყველა მტკიცებულება არ გამოდგება. მხარეთა მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულება ხშირად კონკრეტული ფაქტის დამადასტურებელია და ხშირად ასეთი ფაქტის დადასტურებისათვის უვარგისია. სასამართლომ კრიტიკულად უნდა შეაფასოს მტკიცებულებები და გადაწყვიტოს მხარეთა მიერ მითითებული მტკიცებულება, არის თუ არა ის მტკიცებულება, რომლითაც მოსარჩელე ან მოპასუხე უტყუარად დაადასტურებს თავის არგუმენტებს. ხოლო საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 244-ე მუხლის თანახმად, გადაწყვეტილების გამოტანისას სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს, განსაზღვრავს, თუ საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე რომელი გარემოებებია დადგენილი და რომელი – დაუდგენელი, რომელი კანონი უნდა იქნეს გამოყენებული ამ საქმეზე“. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 249.4 მუხლის თანახმად, „გადაწყვეტილების სამოტივაციო ნაწილში უნდა აღინიშნოს სამართლებრივი შეფასება“.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა:

4.1. მხარეთა და მოწმეთა ახსნა-განმარტების, დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასების საფუძველზე, სასამართლო მიიჩნევს, რომ სარჩელი უსაფუძვლოა და არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

5.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 85-ე, 86-ე, 87-ე, 316-ე, 317-ე, მუხლები;

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის თანახმად, კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება, ხოლო 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების წარმოშობისათვის აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

6.2. სარჩელის დავის საგანს წარმოადგენს იძულებით დადებული ხელშეკრულებების (აქციების გადაცემა) ბათილად ცნობა.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 85-ე მუხლის მიხედვით, გარიგების დადების მიზნით იმ პირის იძულება (ძალადობა ან მუქარა), რომელმაც დადო გარიგება, ანიჭებს ამ პირს გარიგების ბათილობის მოთხოვნის უფლებას მაშინაც, როცა იძულება მომდინარეობს მესამე პირისაგან.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 86-ე მუხლის შესაბამისად, გარიგების ბათილობას იწვევს ისეთი იძულება, რომელსაც თავისი ხასიათით შეუძლია გავლენა მოახდინოს პირზე და აფიქრებინოს, რომ მის პიროვნებას ან ქონებას რეა--რი საფრთხე ემუქრება.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 87-ე მუხლის თანახმად, იძულება გარიგების ბათილობის მოთხოვნის საფუძველია მაშინაც, როცა იგი მიმართულია გარიგების ერთ-ერთი მხარის მეუღლის, ოჯახის სხვა წევრების ან ახლო ნათესავების წინააღმდეგ.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ რომ მითითებული ნორმებიდან გამომდინარე, იძულება წარმოადგენს გარიგების ბათილად ცნობის საფუძველს, რაც შეიძლება გამოიხატოს ძალადობასა და მუქარაში, რა დროსაც აშკარა უნდა იყოს გარიგების მხარის მხრიდან ან მესამე პირისაგან ისეთი მოქმედება, რომლის ზეგავლენითაც გარიგების დადება ხდება. ძალადობაში იგულისხმება ფიზიკური იძულება, ხოლო მუქარის დროს კი იძულების განხორციელების ფაქტით გამოწვეული შიში აიძულებს პირს თავისუფალი ნების გარეშე, რაიმეს შიშით, დადოს გარიგება.

სასამართლოს მიაჩნია, რომ ყველანაირი მუქარა არ შეიძლება გახდეს გარიგების ბათილად ცნობის საფუძველი. იძულება უნდა იყოს ისეთი სახის, რომ შეეძლოს გავლენის მოხდენა პირზე. იძულების შედეგად პირმა უნდა იფიქროს, რომ მის პიროვნებას ან მის ახლო ნათესავს რეა----რი საფრთხე ემუქრება. ამ დროს მხედველობაშია მისაღები იმ პირის ასაკი, სქესი და ცხოვრებისეული გამოცდილება, რომლის მიმართაც ხორციელდება იძულება. სასამართლოს მითითებით, გარიგების ბათილად ცნობის საფუძველი ვერ გახდება მოსალოდნელი საფრთხე, თუ იგი მოჩვენებითი და არარეა----რია.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელები უთითებენ მესამე პირის, საქართველოს პროკურატურის მუშაკების მხრიდან მათ მიმართ განხორციელებულ მუქარაზე, რის გამოც შეექმნათ ქონების რეა----რი დაკარგვის შიში და იძულებით დადეს საპროცესო შეთანხმება, რის საფუძველზედაც მათ მიმართ დადგა გამამტყუნებელი განაჩენი. სასამართლო მიიჩნევს, რომ საქმეში არსებული და სასამართლო სხდომაზე გამოკვლეული მტკიცებულებების სამართლებრივი ანალიზი ვერ ქმნის ლოგიკურ ჯაჭვს, რაც სასამართლოს მისცემს დასკვნის საშუალებას იმის შესახებ, რომ მოსარჩელების მიერ აქციების ფონლი „კრისტალისათვის“ დაბრუნება მათზე რაიმე ფორმით განხორციელებული

იძულების შედეგია.

პირველ ყოვლისა, სასამართლო აღნიშნავს, რომ აღნიშნული გადაწყვეტილება არ წარმოადგენს მოსარჩელეთა მიმართ კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენის გადასინჯვის მცდელობას, თუმცა ფაქტობრივი გარემოებიდან გამომდინარე (განაჩენი მტკიცებულებად ერთვის საქმეს), სასამართლო ვალდებულია ნაწილობრივ კვლავ დაადგინოს სამოქალაქო დავის გადაწყვეტისათვის მნიშვნელოვანი ფაქტები, რადგან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 106-ე მუხლის საფუძველზე, სისხლის სამართლის წესით დადგენილ განაჩენს არ აქვს პრეიუდიციული მნიშვნელობა სამოქალაქო დავის გადაწყვეტისას.

6.3. სასამართლოს უსაფუძვლოდ მიაჩნია მოსარჩელეთა განმარტება მათზე სისხლის სამართლებრივი დევნის პროცესში, პროკურატურის მუშაკების მხრიდან იძულების და მუქარის განხორციელების თაობაზე, რადგან პროკურატურის შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლით - (ამოცანები, პრინციპები და უფლებამოსილება) 1. პროკურატურა კანონით დადგენილი წესით: ა) ახორციელებს სისხლისსამართლებრივ დევნას; ბ) სისხლისსამართლებრივი დევნის უზრუნველსაყოფად ახორციელებს გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობას; გ) კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სრული მოცულობით ატარებს გამოძიებას;

იმავე კანონის მე-5 მუხლით, პროკურატურის საქმიანობის პრინციპებია: ა) კანონიერება და სამართლიანობა; ბ) ობიექტურობა და მიუკერძოებლობა; გ) პროფესიონალიზმი და კომპეტენტურობა; დ) ერთიანობა და ცენტრალიზაცია, ყველა ქვემდგომი პროკურორისა და პროკურატურის სხვა თანამშრომლის გენერა--რი პროკურორისადმი დაქვემდებარება; ე) პირის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა და ღირსების ხელშეუხებლობა; ვ) პოლიტიკური ნეიტრალიტეტი.

6.4. წინამდებარე შემთხვევაში დადგენილია, რომ საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთი“-ს მიერ 1998 წლის 7 დეკემბერს ოქმი N1) დამტკიცდა ფონდი (შემდგომი ფონდი) საქველმოქმედო ჰუმანიტარული ცენტრი „აფხაზეთი“-ს წესდება, რომლითაც განისაზღვრა ფონდის მიზნები და ამოცანები. კერძოდ, წესდების მე-4 მუხლის 4.4 პუნქტით - ფონდს აქვს უფლება გასცეს სესხები, აწარმოოს მიკრო-სასესხო საქმიანობა საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნის სრული დაცვით, ამისათვის მას ასევე შეუძლია დააფუძნოს სამეწარმეო და არასამეწარმეო ტიპის იურიდიული პირები და მიღებული შემოსავალი გამოიყენოს ფონდის საერთო მიზნების განსახორციელებლად.

დადგენილია, რომ 2004 წლის 17 აპრილის გადაწყვეტილების საფუძველზე, განხორციელდა ფონდი აფხაზეთის რეორგანიზაცია და მას გამოეყო არასამოწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი „ფ-----ალი“. ფ-----ალის წესდების მე-2 მუხლის (ფონდის მიზნები) 2.3.1. პუნქტით, ფონდი თავისი

მიზნების განსახორციელებლად კანონით დადგენილი წესით: გასცემს უნაცვალგებო ფინანსურ დახმარებას (გრანტებს) ფიზიკურ და იურიდიულ პირთათვის კერძო ინიციატივის განვითარების ხელშეწყობისა და წახალისებისათვის ფონდის მიზნების შესაბამისად; 2.3.2. აქვს უფლება გასცეს სესხები, აწარმოოს მიკრო-საფინანსო საქმიანობა საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნის სრული დაცვით, ამისათვის მას ასევე შეუძლია დააფუძნოს სამეწარმეო და არასამეწარმეო ტიპის იურიდიული პირები და მიღებული შემოსავალი გამოიყენოს ფონდის საერთო მიზნების განსახორციელებლად.

6.5. დადგენილია, რომ 2007 წლის 21 აგვისტოს ფ-----ალის გადაწყვეტილებით, „მიკროსაფინანსო ორგანიზაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე ფონდმა დააფუძნა სააქციო საზოგადოება, მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“.

სასამართლო ფონდის რეორგანიზაციის ამ ეტაპამდე სრულად ეთანხმება მოსარჩელის წარმომადგენელს იმის შესახებ, რომ მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია „კრისტალი“-ს დაფუძნებით კანონი არ დარღვეულა, რასაც ვერ ვიტყვით მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია ფონდი „კრისტალი“-ს 2007 წლის 12 სექტემბრის გამგეობის გადაწყვეტილებაზე, რომლითაც ფ-----ალის 1,238,788 აქცია მისო კრისტალში უსასყიდლოდ გადაეცადა შემდეგ პირებს: ა----- ბ-----ეს - 505,270 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 33.005%; მ----- ძ-----ას - 319,269 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 20.855%; დ----- ბ-----ელიანს 189,958 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 12.408 %; ა----- გ-----ს 129,971 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 8.490%; ჰ-----ა წ-----ავას-94, 320 აქცია, მისო კრისტალის საწესდებო კაპიტალის 6.161 %.

6...სასამართლო აღნიშნავს, რომ ფონდი „კრისტალის“ აქციების უსასყიდლო გადაცემა არსებითად ეწინააღმდეგება ფონდის მიზნებს, რადგან ფონდი „კრისტალი“-ს წესდების მე-2 მუხლის (ფონდის მიზნები) 2.3.1. პუნქტით დადგენილია, რომ ფონდი თავისი მიზნების განსახორციელებლად კანონით დადგენილი წესით: გასცემს უნაცვალგებო ფინანსურ დახმარებას (გრანტებს) ფიზიკურ და იურიდიულ პირთათვის კერძო ინიციატივის განვითარების ხელშეწყობისა და წახალისებისათვის ფონდის მიზნების შესაბამისად; 2.3.2. ფონდს აქვს უფლება გასცეს სესხები, აწარმოოს მიკრო-საფინანსო საქმიანობა საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნის სრული დაცვით, ამისათვის მას ასევე შეუძლია დააფუძნოს სამეწარმეო და არასამეწარმეო ტიპის იურიდიული პირები და მიღებული შემოსავალი გამოიყენოს ფონდის საერთო მიზნების განსახორციელებლად.

სწორედ, ფონდის საერთო მიზნების (წესდების მე-2 მუხლი) ხელყოფად იქნა მიჩნეული და 2012 წელს საქართველოს მთავარი პროკურატურის ანტი-კორუფციული სამსახურის მიერ აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე (სს კოდექსის 220-ე მუხლი; 186-ე მუხლი) ხუთი აქციონერის - დ----- ბ-----ელიანის, მ----- ძ-----ას, ჰ-----ა წ-----ავას, ა----- ბ-----ის და ა----- გ-----ს წინააღმდეგ. სისხლის სამართლის

საქმის არსი მდგომარეობდა 2007 წელს აქციათა უსასყიდლოდ გადაცემით, გამგეობის წევრების მიერ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების შედეგად ფ-----ალისთვის მიყენებული ზიანის ფაქტში. დადგენილია, რომ ფაქტის გამო, 2012 წლის 19 მარტის დადგენილებით, საქმეში დაზარალებულად ცნობილი იქნა ააიპ ფონდი „კრისტალი“.

6.7. სისხლის სამართლის საქმე დასრულდა 2012 წლის მარტში ბრალის აღიარების თაობაზე საპროცესო შეთანხმების გაფორმებით, რასაც წინ უსწრებდა აქციონერების მიერ ფ-----ალისთვის აქციების დაბრუნება მიყენებული ზიანის ანაზღაურების მიზნით. მოსარჩელების განმარტებით, მათზე, როგორც მეწარმეებზე, სახელმწიფოს მხრიდან განხორციელდა ზეწოლა ინვესტიციების უკანონო დასაკუთრების მიზნით, მაგრამ ვინაიდან მათ მოახდინეს სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების ინფორმირება, იძულებული გახდნენ ცრუ ბრალდებით, პასუხისგებაში მიეცათ მოსარჩელები და შემდეგ საპროცესო შეთანხმების ბოროტად გამოყენებით, მოახდინეს მოსარჩელების ბრალდება, დადგა გამამტყუნებელი განაჩენი და მოსარჩელებს იძულებით დაათმობინეს აქციები მოპასუხის სასარგებლოდ, თუმცა მოსარჩელებმა წარმოდგენილ სარჩელში და ვერც მოწვეულმა მოწმეებმა სასამართლო პროცესზე, ვერ მიუთითეს თუ კონკრეტულად ვისი მხრიდან განხორციელდა მუქარა და რა იყო მუქარის მიზანი და ობიექტი. მოწმეთა მითითება იმასთან დაკავშირებით, რომ დაიბარეს პროკურატურაში და გამოკითხეს სს მისო „კრისტალი“-ს საქმიანობის შესახებ, სასამართლოს რწმენით არ გვაძლევს საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 54-ე და 85-86-ე მუხლების შემადგენლობას, გარდა ამისა, არ არსებობს გარიგების ბათილობის საფუძველი არც მართლსაწინააღმდეგობისა და ამორა---რობის საფუძველით, რადგან გარიგების იძულებით დადებულად მიჩნევის მიზნებისათვის საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით უნდა დასტურდებოდეს იძულების ფაქტი. სასამართლო მიიჩნევს, რომ იძულების ფაქტი მოიცავს როგორც ფიზიკურ, ასევე ფსიქოლოგიურ იძულებასაც.

სასამართლო აქვე აღნიშნავს, რომ სამართალდამცავ ორგანოებთან მოქალაქის ურთიერთობა (პროკურატურაში გამოკითხვაზე დაბარება, გამოკითხვის პროცედურა და ა.შ) ცხადია იწვევს ცალკეული პიროვნებების დისკომფორტს, თუმცა როგორც აღინიშნა, შესაძლო დანაშაულის ჩადენის ფაქტის კვლევა წარმოადგენს პროკურატურის პრეროგატივას და წინამდებარე შემთხვევაშიც, წარმოდგენილი არ არის მტკიცებულება, რომ პროკურატურის თანამშრომლები, რაიმე ფორმით გასცდნენ უფლებამოსილების ფარგლებს, რამაც გამოსაკითხი პირის უფლების არსებითი დარღვევა გამოიწვია. საყურადღებოა, რომ გამოძიების პროცესში არ დაფიქსირებულა პროკურატურის გენერა---რ ინსპექციისადმი მიმართვა რაიმე ფორმით უფლების დარღვევის თაობაზე.

ამასთან, საპროცესო შეთანხმების გაფორმება წარმოადგენს საქართველოს პროკურატურის დისკრეციულ უფლებას და კანონი არ ავალდებულებს პროკურორს რომელიმე ბრალდებულთან გააფორმოს ასეთი შეთანხმება.

სასამართლოს უსაფუძვლოდ მიაჩნია, მოსარჩელე დ---- ბ----ელიანის და სხვა მოსარჩელების განმარტება იმის შესახებ, რომ ვინაიდან ა----- ბ-----ე და ა---- გ----- სისხლის სამართლის საქმესთან დაკავშირებით დააკავეს, მათ აღნიშნული აღიქვეს ზეწოლად და დაკავების შიშით აღიარეს დანაშაული, რადგან აღსანიშნავია, რომ ა----- ბ-----ე და ა---- გ----- დაკავებული იყო სისხლის სამართლის დანაშაულის ჩადენის ბრალდებით და ერთადერთი, რაც მათ ემუქრებოდა, იყო ის, რომ სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის შესაბამისად, წარსდგებოდა სასამართლოს წინაშე და მათ მიმართ გამოტანილი იქნებოდა გამამტყუნებელი ან გამამართლებელი განაჩენი, რაც სრულიად კანონიერი მოქმედებაა. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მოსაზრებით, არ არსებობდა იძულების შემადგენელი ნაწილი - რეა----რი საფრთხე, რომელიც მოსარჩელების პიროვნებას, ქონებას ან/და მათი ოჯახის წევრებს ემუქრებოდა.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის თანახმად, შეჯიბრებითობის პრინციპიდან გამომდინარე, მხარე თვითონ განსაზღვრავს, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მის მოთხოვნას და რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოსარჩელის მიერ მოპასუხის მხრიდან იძულების საფუძვლად მითითებული ფაქტები, წარმოადგენს საქმისათვის მნიშვნელოვან გარემოებას, რომლის არსებობის დასადასტურებლად მტკიცებულების სახით, მხოლოდ მოსარჩელე მხარის ახსნაგანმარტება სასამართლოსათვის საკმარისი არ არის.

6.8. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ამ გარემოებათა დამტკიცება შეიძლება თვით მხარეთა ახსნაგანმარტებით, მოწმეთა ჩვენებით, წერილობითი თუ ნივთიერი მტკიცებულებებითა და ექსპერტთა დასკვნებით. ამავე კოდექსის 105-ე მუხლის შესაბამისად, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არ აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას, რის შედეგადაც გამოაქვს დასკვნა საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე გარემოებების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. ასეთ შემთხვევაში მოსარჩელეს ეკისრება იმ ფაქტების დადასტურების ტვირთი, რომლებზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებს. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, საქმის გარემოებები, რომლებიც კანონის თანახმად უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით.

მოსარჩელების განმარტებით, განსახილველ შემთხვევაში იძულება განხორციელდა სახელმწიფოს მხრიდან, მისი ინსტიტუტის პროკურატურის მეშვეობით, როგორც სისტემის მხრიდან და კონკრეტული პირის დასახელებას სამოქალაქო საქმისათვის არსებითი მნიშვნელობა არ აქვს. იძულების შედეგად სარგებელი და სიკეთე კონკრეტულმა პირებმა ვერ მიიღეს, რადგან მოსარჩელების

ძალისხმევით „საქმე“ გახმაურდა და საპროცესო შეთანხმება, როგორც პროკურატურის დისკრეციული უფლებამოსილება, სამართალდამცავმა ორგანოებმა იძულების იარაღად გამოიყენეს, რითაც მოსარჩელებს გარიგების დადება აიძულეს. შესაბამისად, გარიგებები (აქციათა გადაცემა) არის კანონსაწინააღმდეგო და ამორა---რი, ვინაიდან გარიგებების დადება იყო საპროცესო შეთანხმების არაოფიცია---რი პირობა. მოსარჩელების დააყენეს არჩევანის წინაშე, თუ დანაშაულს აღიარებდნენ საპროცესო შეთანხმების დისკრეციულ უფლებამოსილებას გამოიყენებდნენ მათ სასარგებლოდ, წინააღმდეგ შემთხვევაში, გამოვიდოდა გამამტყუნებელი განაჩენი მკაცრი სასჯელით.

6.9. სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელებმა, სასამართლოს საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნათა შესაბამისი მტკიცებულება ვერ წარუდგინა, რაც მესამე პირის მხრიდან მასზე იძულების განხორციელების ფაქტს დაადასტურებდა. წარმოდგენილი მტკიცებულებების შეფასების შედეგად კი არ დადასტურდა გარიგების დადების დროს მხარეზე ზემოქმედების ფაქტი. სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს მოწმე აკაკი კოროშინიძის განმარტებას, რომელიც იყო სს მისო „კრისტალი“-ს კრედიტ ოფიცერი ჩხოროწყუში. დაიბარეს პროკურატურაში დაკითხვაზე და ეკითხებოდნენ სს მისო „კრისტალი“-ს ხელმძღვანელი პირების უკანონო საქმიანობის შესახებ, კერძოდ, როგორ ათეთრებდნენ ფულს, პროცენტზე ზევით, დამატებით რამდენს ახდევინებდნენ მომხმარებელს. იძულების გამო, თქვა ტყუილი და აჩვენა, რომ მ----- ძ-----ს გადასცა 5000 ლარი. სასამართლო სხდომაზე ამბობს სიმართლეს.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ აღნიშნული ჩვენება ვერ გახდება სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველი, რადგან დადგენილია, რომ მ----- ძ-----ს და არც სხვა მოსარჩელების ბრალდებას, საფუძვლად არ დადებია აკაკი კოროშინიძის ჩვენება, ხოლო აღნიშნული (ცრუ ჩვენების მიცემა), მხოლოს პიროვნების ფსიქო - ემოციურ არამდგრადობაზე მიუთითებს და საერთო არ აქვს წინამდებარე სარჩელთან. ასევე საყურადღებოა მოწმედ დაკითხული ჯემალი ბიგვაკას განმარტება, რომ იყო მისო „კრისტალი“-ს მომხმარებელი. 2012 წლის გაზაფხულზე დაიბარეს ქუთაისის პროკურატურაში, ჰკითხეს, ა----- ბ-----ეს როდის და რამდენი მისცა ქრთამი. ფაქტი არ დაადასტურა და არც ზეწოლა განუცდია.

6.10. მოცემულ შემთხვევაში, მოსარჩელის მოთხოვნაა, იძულებით დადებული ხელშეკრულებების საფუძველზე, მოპასუხისათვის გადაცემული ქონების უკან დაბრუნება. ასეთი სამართლებრივი შედეგი გამომდინარეობს უსაფუძვლო გამდიდრების ინსტიტუტის მარეგულირებელი ნორმებიდან, კერძოდ, სსკ-ის 978-ე მუხლიდან („პირს, რომელიც მეორე პირს გადასცემს რაიმეს არა ვალდებულების შესასრულებლად, არამედ იძულების ან მუქარის საფუძველზე, შეუძლია მოითხოვოს მისი უკან დაბრუნება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა მიმღებს უფლება ჰქონდა გადაცემულზე“) და 979-ე მუხლის პირველი ნაწილიდან; სსკ-ის

978-ე მუხლის მიხედვით, კონდიქციური ვალდებულების საფუძველია ქონების მიმღების არამართლზომიერი ქცევა, რაც უფლებას ანიჭებს უფლებამოსილ პირს, მოითხოვოს გადაცემული ქონების უკან დაბრუნება. სსკ-ის 978-ე მუხლით გათვალისწინებული სამართლებრივი შედეგის მისაღებად, აუცილებელია, რომ დაზარალებულმა რაიმე გადასცეს მიმღებს, ამ უკანასკნელის არამართლზომიერი ქცევის, კერძოდ, იძულების ან მოქარის საფუძველზე. მოცემულ შემთხვევაში, სასამართლოს მიიჩნია, რომ მიმღების მხრიდან მოსარჩელეზე იძულების ფაქტი ცხადია გამორიცხულია. იძულება ქონების გადაცემის მიზნით, ასევე ვერ დადგინდა მესამე პირის მხრიდან, ამდენად ადგილი არ აქვს სსკ-ის 54-ე მუხლის დარღვევას („ბათილია გარიგება, რომელიც არღვევს კანონით დადგენილ წესსა და აკრძალვებს, ეწინააღმდეგება საჯარო წესრიგს ან ზნეობის ნორმებს“) და, შესაბამისად, გადაცემული ქონება (აქციები) უკან დაბრუნებას არ ექვემდებარება, **რადგან ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე, საქმეზე - გუზინსკი რუსეთის წინააღმდეგ, სასამართლომ აღნიშნა, რომ, იმ შემთხვევაში, თუ სადავო გარიგებები საპროცესო შეთანხმების ნაწილი იქნებოდა, რომელიც, თავისი არსითა და ჩადენილი დანაშაულის სპეციფიკის გათვალისწინებით, მიყენებული ზიანის ანაზღაურებას მოემსახურებოდა, მაშინ გარიგებები მართლსაწინააღმდეგო და ამორა---რ გარიგებად არ განიხილებოდა.**

სასამართლო ცხადია იზიარებს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს დასკვნას, დამატებით წინამდებარე საქმესთან დაკავშირებით მიუთითებს სამოქალაქო კოდექსის 36-ე მუხლზე და აღნიშნავს, რომ სამოქალაქო კოდექსის 36-ე მუხლით - არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის საკუთრებაში არსებული ქონების გასხვისება შესაძლებელია, თუ გასხვისება ემსახურება არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის საქმიანობას, მის ორგანიზაციულ განვითარებას, ხელს უწყობს მისი მიზნების განხორციელებას ან ემსახურება საქველმოქმედო მიზნებს.

მოცემულ შემთხვევაში, როგორც არიშნა, ააიპ ფონდი „კრისტალი“-ს აქციათა უსასყიდლოდ გასხვისება არანაირად არ შედიოდა ფონდის მიზნებში, რადგან აქციათა გასხვისებით, ფონდს არ მიუღია სარგებელი და ცხადია შემცირდა მისი მიზნების (იხ.ტ.1. ს.ფ 85) განხორციელების შესაძლებლობა. სასამართლოს მიაჩნია, რომ ქმედებაში შეინიშნება ააიპ პირის სამეწარმეო საქმიანობაზე არსებითად გადასვლის ნიშნები, რაც დასაშვებია (სს კოდექსის 33-ე მუხლი), მაგრამ პროცესი უნდა იყოს გამჭვირვალე და კანონის ფარგლებში.

ამდენად, ვინიდან ააიპ ფონდი „კრისტალი“-ს საქმიანობის სფერო ასევე იყო მიკრო და მცირე სესხების გაცემა, უსასყიდლოდ ქონების (აქციების) გადაცემა მოსარჩელეების საკუთრებაში წარმოადგენდა კანონსაწინააღმდეგო გარიგებას, ქმედების გამო ააიპ ფონდი „კრისტალი“ ცნობილი იქნა დაზარალებულად, სისხლის სამართლის საქმეში გამოდიოდა დაზარალებულის სტატუსით, ფონდის წარმომადგენელმა აჩვენა, რომ აქციათა უსასყიდლო გადაცემით ფონდმა განიცადა

ზიანი და ამ მიზნით დაწყებული სისხლის სამართლის წარმოების პროცესში, უფლებამოსილი პირის მიერ (გამომძიებელი) მოწმის და შესაძლო სამართალდამრვევის გამოკითხვა ვერ ჩაითვლება იძულებად, რადგან როგორც აღინიშნა, პროკურატურა კანონით დადგენილი წესით: ა) ახორციელებს სისხლის სამართლებრივ დევნას; ბ) სისხლის სამართლებრივი დევნის უზრუნველსაყოფად ახორციელებს გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობას; გ) კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სრული მოცულობით ატარებს გამოძიებას;

იმავე კანონის მე-5 მუხლით, პროკურატურის საქმიანობის პრინციპებია: ა) კანონიერება და სამართლიანობა; ბ) ობიექტურობა და მიუკერძოებლობა; გ) პროფესიონალიზმი და კომპეტენტურობა; დ) ერთიანობა და ცენტრალიზაცია, ყველა ქვემდგომი პროკურორისა და პროკურატურის სხვა თანამშრომლის გენერა--რი პროკურორისადმი დაქვემდებარება; ე) პირის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვა და ღირსების ხელშეუხებლობა; ვ) პოლიტიკური ნეიტრალიტეტი.

6.11. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 54-ე მუხლის თანახმად, ბათილია გარიგება, რომელიც არღვევს კანონით დადგენილ წესსა და აკრძალვებს, ეწინააღმდეგება საჯარო წესრიგს ან ზნეობის ნორმებს. ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლოს მიაჩნია, რომ სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, რადგან სარჩელში მითითებული გარემოებები მოსარჩელეებმა სასამართლოს ვერ დაუდასტურეს, რადგან სს კოდექსის 86-ე მუხლის პირველი ნაწილით, გარიგების ბათილობას იწვევს ისეთი იძულება, რომელსაც თავისი ხასიათით შეუძლია გავლენა მოახდინოს პირზე და აფიქრებინოს, რომ მის პიროვნებას ან ქონებას რეა--რი საფრთხე ემუქრება, რაც ცხადია მოსარჩელეს ანიჭებს უფლებას, მოითხოვოს მის მიერ გამოვლენილი ნების ბათილობა სს კოდექსის 85-ე მუხლის საფუძველზე და სს კოდექსის 978-ე და 979.1-ე მუხლების ძალმოსილებით, ასევე მოითხოვოს გადაცემული ქონების უკან დაბრუნება.

მოცემულ შემთხვევაში, სახეზეა კანონიერ ძალაში შესული გამამტყუნებელი განაჩენი, რომლითაც დადგენილია ზიანის ანაზღაურების ვალდებულება, ზიანი ანაზღაურებულია, აქციები (ქონება) დაუბრუნდა ააიპ ფონდი „კრისტალს“ და სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით, სისხლის სამართლის საქმეზე ზიანის ანაზღაურების სახით გადაცემული ქონების გამოთხოვა დაუშვებელია, როგორც ეროვნული კანონმდებლობით, ასევე საერთაშორისო სასამართლოს მიერ დადგენილი პრაქტიკით.

7. საპროცესო ხარჯები.

7.1. საქართველოს სამოქალაქო პროცესის 55-ე მუხლის მეორე ნაწილით - სარჩელზე უარის თქმისას სასამართლოს მიერ გაწეული ხარჯები გადახდება მოსარჩელეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ. თუ სარჩელი დაკმაყოფილებულია ნაწილობრივ, ხოლო მოპასუხე განთავისუფლებულია სასამართლო ხარჯების

გადახდისაგან, სასამართლოს მიერ საქმის განხილვასთან დაკავშირებით გაწეული ხარჯები სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდება მოსარჩელეს, რომელიც არ არის განთავისუფლებული სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან, სასარჩელო მოთხოვნათა იმ ნაწილის პროპორციულად, რომლის დაკმაყოფილებაზედაც მას უარი ეთქვა.

განსახილველ შემთხვევაში, მოსარჩელის მიერ სახელმწიფო ბაჟის სახით გადახდილია 3000 ლარი, რომელიც სსს კოდექსის 55-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, უნდა ჩაირიცხოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

8. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება

8.1. სარჩელის უზრუნველყოფის ღონისძიება გამოყენებული არ ყოფილა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-8, 243-244, 247-249-ე, 257-ე, 364-ე, 369-ე მუხლებით,

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. არ დაკმაყოფილდეს დ----- ბ-----ელიანის, მ----- ძ-----ას, პ-----ა წ-----ავას, ა----- ბ-----ის და ა----- გ-----ს სარჩელი მოპასუხე- ა(ა)იპ „ფ-----ალი“-ს მიმართ გარიგების ბათილად ცნობის, აქციების დაბრუნების და დივიდენდის სახით მიუღებელი თანხის დაკისრების შესახებ დაუსაბუთებლობის გამო.

2. სახელმწიფო ბაჟი გადახდილია.

3. სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი პირებისათვის, ასევე პატიმრობაში მყოფი იმ პირებისათვის, რომლებსაც არ ჰყავს წარმომადგენელი, გადაწყვეტილების ასლის გაგზავნასა და ჩაბარებას უზრუნველყოფს სასამართლო ამავე კოდექსის 70-ე-78-ე მუხლებით დადგენილი წესით. ამ პირებმა გადაწყვეტილება შეიძლება გაასაჩივრონ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 (თოთხმეტი) დღის ვადაში, ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით;

4. იმ პირებმა, ვინც არ არის გათვალისწინებული სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 46-ე მუხლით, ასევე პატიმრობაში მყოფმა იმ პირებმა, რომლებსაც ჰყავთ წარმომადგენელი გადაწყვეტილება შეიძლება გაასაჩივრონ, დასაბუთებული გადაწყვეტილების ჩაბარებიდან 14 დღის ვადაში, ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოში სარეზოლუციო ნაწილის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს მეშვეობით.

5. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების

გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

მოსამართლე

მ----- ჩუბინიძე